

prima instanță - (Judecătoria Orhei) E. Buzu

instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

DECIZIE

21 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadî
Luiza Gafton, Galina Stratulat,
Ion Druță, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Vasile Frunza,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Frunza împotriva Ministerului Justiției, Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Penitenciarului nr. 17 Rezina și Ion Cerchez cu privire la declararea nulității raportului de demisie, anularea parțială a ordinului de demisie, restabilirea în funcție, acordarea concediului de odihnă anual nefolosit și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Orhei din 19 iulie 2016,

c o n s t a t ă :

La 27 iulie 2015 Vasile Frunza s-a adresat cu cerere de chemare în judecată (Judecătoria Rezina) împotriva lui Ion Cerchez, șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina, cu privire la declararea nulității raportului de demisie, anularea parțială a ordinului de demisie, restabilirea în funcție, acordarea concediului de odihnă anual nefolosit și repararea prejudiciului material și moral. (vol. I, f.d. 3-12)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015 cauza s-a strămutat la Judecătoria Orhei. (vol. I, f.d. 52)

La 12 octombrie 2015 Vasile Frunza s-a adresat cu cerere de chemare în judecată (Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău) împotriva Ministrului Justiției cu privire la declararea nulității raportului de demisie, anularea parțială a ordinului de demisie, restabilirea în funcție, acordarea concediului de odihnă anual nefolosit și repararea prejudiciului material și moral. (vol. II, f.d. 3-14)

La 18 noiembrie 2015 Vasile Frunza a înaintat cerere de chemare în judecată (Judecătoria Orhei) împotriva Ministerului Justiției, Departamentului Instituțiilor Penitenciare și Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la declararea nulității raportului

de demisie, anularea parțială a ordinului de demisie, restabilirea în funcție, acordarea concediului de odihnă anual nefolosit și repararea prejudiciului material și moral. (vol. I, f.d. 101-108)

La 30 decembrie 2015 reclamantul Vasile Frunza a înaintat cerere de chemare în judecată (Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău) împotriva Ministerului Justiției, prin care și-a concretizat cerințele, solicitând:

- a considera nul și depus sub o enormă presiune psihică raportul de demisie din 26 mai 2015, prin care a solicitat demisia începând cu 01 iunie 2015;

- a considera nul ordinul nr. 229 din 02 iunie 2015, în partea în care începând cu 01 iunie 2015 a fost demis din cadrul sistemului penitenciar, precum și restabilire sa în funcția deținută anterior;

- încasarea de la Ministerul Justiției a sumei de 50 000 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat prin demisia sa ilegală;

- obligarea Ministerului Justiției de a-i acorda concediile anuale de odihnă nefolosite pentru anii 2014 și 2015, conform art. 118 din Codul muncii;

- încasarea sumei de 100 000 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul cauzat ca urmare a refuzului ilegal de a-i acorda concediile anuale de odihnă nefolosite pentru anii 2014 și 2015;

- încasarea sumei de 50 000 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat ca urmare a daunei considerabile aduse sănătății, în rezultatul influenței psihice puternice din partea pârâților, precum și a sumei de 3 241 lei cu titlu de cheltuieli legate de tratament;

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 28 mai 2012, prin ordinul Ministerului Justiției nr.243, a fost angajat în calitate de consultant juridic în cadrul Penitenciarului nr. 17 Rezina, iar pe parcursul activității sale careva sancțiuni disciplinare nu i-au fost aplicate, precum și, obiecții referitor la modalitatea în care și-a executat obligațiunile funcționale nu i-au fost înaintate.

Susține că în perioada lunilor aprilie-mai 2015 a solicitat de mai multe ori să i se acorde concediu de odihnă anual pentru anii 2014 și 2015, însă de fiecare dată cererile depuse, la indicația conducerii, nu erau înregistrate și ca rezultat în acordarea concediului solicitat i se refuza.

Invocă reclamantul că la 26 mai 2015, fiind supus unei influențe psihice și amenințat, a fost obligat să depună raport de demisie din cadrul sistemului penitenciar începând cu 27 mai 2015.

Tot la 26 mai 2015, peste o perioadă scurtă de timp, a depus raport prin care a solicitat retragerea acestuia, însă, la indicația conducerii penitenciarului, acesta nu a fost înregistrat și ca urmare solicitarea sa privind retragerea cererii de demisie nu a fost luată în considerare, astfel că, Vasile Frunza a luat personal raportul din secția resurse umane și l-a rupt.

Ulterior, în aceeași zi, ca urmare a supunerii unei noi influențe psihice, a depus alt raport de demisie prin care a solicitat să fie demis începând cu 01 iunie 2015.

Menționează că, după aceasta, însă, a adresat către Ministerul Justiției o cerere prealabilă, prin care a solicitat să fie considerat nul raportul de demisie prin care a solicitat să fie demis începând cu 01 iunie 2015 și, totodată, ca conducerea penitenciarului să-i acorde concediul anual, conform prevederilor art. 112 și 115 din Codul muncii.

Reține că cererea dată a expedit-o la 30 mai 2015, deoarece la 29 mai 2015 nu a reușit din considerentul că oficiul poștal era deja închis.

Totodată, afirmă Vasile Frunza că cererea în cauză a fost înaintată în temeiul art.85 alin. (4) din Codul muncii (în redacția Legii nr. 168 din 09 iulie 2010, în vigoare din 07 septembrie 2010), în conformitate cu care, până la expirarea termenelor indicate la alin. (1), (2) și (4¹), salariatul are dreptul oricând să-și retragă cererea sau să depună o nouă cerere, prin care să o anuleze pe prima. În acest caz, angajatorul este în drept să-l elibereze pe salariat numai dacă, până la retragerea (anularea) cererii depuse, a fost încheiat un contract individual de muncă cu un alt salariat în condițiile prezentului cod.

Astfel, susține că contrar prevederilor legale enunțate, la 02 iunie 2015 Ministerul Justiției a emis ordinul nr. 229 prin care a fost demis în rezervă, conform art. 20 pct. 3 al Legii nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (la atingerea vechimii în serviciu necesară pentru stabilirea pensiei conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Reieșind din cele menționate, invocă că Ministerul Justiției neîntemeiat a refuzat în satisfacerea cererii prealabile privind retragerea raportului de demisie din 26 mai 2015, depuse până la expirarea termenului prevăzut art. 85 alin. (4) din Codul muncii. (vol. II, f.d. 125-130)

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 aprilie 2016 dosarul civil a fost transmis Judecătoriei Orhei pentru conexare cu dosarul deja aflat în procedură. (vol. II, f.d. 155-156)

Prin încheierea Judecătoriei Orhei din 15 aprilie 2016 cauzele au fost conexe într-un singur dosar. (vol. II, f.d. 159-verso)

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 19 iulie 2016 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Frunza și s-a încasat de la Vasile Frunza în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 12 103 lei.

La 10 august 2016 Vasile Frunza a declarat apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Orhei din 19 iulie 2016 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017 s-a admis apelul declarat de Vasile Frunza.

S-a modificat hotărârea Judecătoriei Orhei din 19 iulie 2016, în partea ce ține de încasarea taxei de stat în sumă de 12 103 lei, prin micșorarea sumei.

S-a încasat de la Vasile Frunza în folosul statului taxa de stat în sumă de 350 lei constituită din 100 lei pentru două de capete de cerere cu caracter nepatrimonial și 150 lei pentru capătul de cerere cu caracter patrimonial.

La 13 aprilie 2017, prin intermediul oficiului poștal (vol. III, f.d. 79) Vasile Frunza a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Orhei din 19 iulie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, invocând că la adoptarea lor instanțele de judecată au încălcat și aplicat eronat normele de drept material și normele de drept procedural.

Consideră că instanțele inferioare de judecată nu au constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, fapt ce a dus la emiterea unor hotărâri neîntemeiate.

În acest sens, susține recurentul că prima instanță și instanța de apel au ignorat prevederile art. 85 alin. (4) din Codul muncii și art. 264 alin. (6) din Codul civil și nu au

luat în considerație că cererea prin care a solicitat anularea raportului/cererii de demisie a fost depusă la 30 mai 2015, până la expirarea termenului menționat în raportul de demisie, în care urma să fie demis.

Astfel, consideră Vasile Frunza că a fost demis în mod ilegal, iar instanțele inferioare de judecată urmau să admită cererea privind restabilirea sa în funcție.

La 02 iunie 2017 Alexandru Crudu, reprezentantul Departamentului Instituțiilor Penitenciare, a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea acestuia și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv recurentului Vasile Frunza, la 28 februarie 2017, fapt ce se confirmă prin scrisoarea cu nr. de ieșire 3010 (vol. III, f.d. 55).

Din aceste considerente, Colegiul consideră că recurentul Vasile Frunza s-a conformat prevederilor legale și recursul înaintat la 13 aprilie 2017 se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia..

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 31 mai 2017 recursul declarat de Vasile Frunza a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, din actele pricinii se constată că, la 26 mai 2015 Vasile Frunza a înaintat Ministrului Justiției un raport, prin care a solicitat, în conformitate cu art. 20 pct. 3 al Legii nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, demisia în rezervă din cadrul sistemului penitenciar, cu dreptul de a primi pensia pe linia Ministerului Justiției, începând cu data de **01 iunie 2015** (vol. II, f.d. 119).

Ulterior, la **30 mai 2015** Vasile Frunza a remis în adresa Ministrului Justiției prin intermediul oficiului poștal (vol. I, f.d. 24), cererea din 29 mai 2015 prin care a solicitat să fie declarat nul raportul de demisie depus la 26 mai 2015 (vol. I, f.d. 73-75).

Cererea privind anularea raportului de demisie din 26 mai 2015 a fost recepționată de Ministerul Justiției, potrivit ștampilei oficiului poștal aplicată pe cotorul avizului de recepție (vol. I, f.d. 24), la 02 iunie 2015.

Și, tot la 02 iunie 2015, Ministrului Justiției a emis ordinul nr. 229 „Cu privire la personal”, prin care Vasile Frunza, maior de justiție, specialist al serviciului juridic al Penitenciarului nr. 17 Rezina al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, conform art. 20 pct. 3) al Legii nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (la atingerea vechimii în serviciu necesară pentru stabilirea pensiei conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne), a demisionat în rezervă cu dreptul la pensie, începând cu 01 iunie 2015 (vol. I, f.d. 72).

Astfel, Vasile Frunza s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministrului Justiției, Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Penitenciarului nr. 17 Rezina și Ion Cerchez, șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina, cu privire la declararea nulității raportului/cererii de demisie, anularea parțială a ordinului de demisie, restabilirea în funcție, acordarea concediului de odihnă anual nefolosit și repararea prejudiciului material și moral.

Judecând cauza, prima instanță, prin hotărârea Judecătorei Orhei din 19 iulie 2016 a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Frunza și a încasat de la Vasile Frunza în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 12 103 lei.

Fiind investită cu judecarea apelului, instanța de apel, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017, a admis apelul declarat de Vasile Frunza, a modificat hotărârea Judecătorei Orhei din 19 iulie 2016 în partea ce ține de încasarea taxei de stat în sumă de 12 103 lei și a încasat de la Vasile Frunza în folosul statului taxa de stat în sumă de 350 lei constituită din 100 lei pentru două de capete de cerere cu caracter nepatrimonial și 150 lei pentru capătul de cerere cu caracter patrimonial.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond, instanța de apel a reținut că aceasta este adoptată cu aprecierea corectă a normelor de drept material și în coroborare cu circumstanțele de fapt ale pricinii, motiv din care urmează a fi menținută în partea ce se referă la fondul pricinii, însă urmează a fi modificată în partea referitoare la cuantumul taxei de stat.

În susținerea soluției date, cu referire la prevederile art. 85 alin. (4), art. 90 alin. (1)-(3), art. 112 alin. (1)-(3), art. 115 alin. (1), (4)-(6), art. 328 alin. (2), art. 329 alin. (1) și (2) și art. 330 alin. (1) din Codul muncii, instanța de apel a conchis că soluția instanței de fond privind netemeinicia pretențiilor înaintate de apelant sunt juste și rezultă din reglementările legale menționate.

Astfel, a indicat că raportul prin care Vasile Frunza a solicitat demisia sa începând cu 01 iunie 2015, a fost depus la 26 mai 2015, dată la care apelantul a transmis și toate materialele aflate în gestiunea sa, acesta fiind eliberat din funcția deținută urmare a admiterii demisiei din data solicitată de acesta, prin ordinul angajatorului nr. 229 din 02 iunie 2015.

Totodată a concluzionat că angajatorul nu a recepționat până la data indicată de apelant, la care raporturile de muncă urmau să înceteze prin demisie, o cerere/raport prin care să-și fi retras cererea de demisie din 26 mai 2015 sau o nouă cerere din numele apelantului, prin care acesta ar fi anulat solicitarea de demisie, motiv pentru care a conchis că angajatorul a aplicat corect dispozițiile art. 85 din Codul muncii.

Din cuprinsul deciziei rezultă că instanța de apel a respins argumentele apelantului/reclamantului precum că raportul său din 26 mai 2015 ar fi fost lovit de

nulitate, deoarece nu au fost prezentate probe ce ar demonstra că raportul de retragere a raportului inițial de demisie ar fi fost prezentat conducerii în condițiile legii.

La fel, instanța de apel, a relatat că afirmația apelantului privind depunerea unui raport la sediul Penitenciarului nr. 17 Rezina nu s-a confirmat, iar în cadrul cercetării pricinii cu certitudine s-a stabilit faptul că un astfel de raport nu a fost înregistrat în modul stabilit și nu a fost nici expediat prin intermediul oficiului poștal.

În acest context, instanța de apel a respins și argumentul apelantului cu referire la faptul că acesta a adresat Ministerului Justiției în termenul prevăzut de lege, până la emiterea ordinului de demisie, o cerere de anulare a raportului de demisie.

Totodată, însă, instanța de apel cu certitudine a stabilit că pretinsul raport a fost depus prin intermediul oficiului poștal la 30 mai 2015, zi de sâmbătă, și a fost recepționat de angajator la 02 iunie 2015, adică după expirarea termenului indicat de apelant în cererea de demisie în legătură cu pensionarea și în ziua emiterii ordinului prin care aceasta a fost admisă, în lipsa anexării la dosar a probelor ce ar dovedi că cererea respectivă a fost recepționată la o oră până la emiterea ordinului respectiv, în timp ce art. 85 alin. (4) Codul muncii prevede că cererea urma a fi înaintată angajatorului până la expirarea termenului de la care apelantul a solicitat demisia, adică, 01 iunie 2015, zi de luni.

În consecință, instanța de apel a conchis că la caz nu există temeiuri pentru declararea nulității raportului apelantului din 26 mai 2015 și a ordinului Ministerului Justiției nr. 229 din 02 iunie 2015.

Judecând cauza în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel la examinarea pricinii nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, nu a cercetat și apreciat probele din dosar.

Astfel, conform art. 118 Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite.

Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În cazul nerespectării prevederilor legii privind legalizarea probelor ori al pierderii unui document autentic, efectul defavorabil al nedovedirii afirmațiilor referitoare la circumstanțele de fapt ale pricinii va cădea asupra părții sau altui participant la proces care a avut posibilitatea și care trebuia să se asigure până la judecată cu probă veridică fără a suscita îndoieli.

Instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) și (4) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

Reieșind din normele enunțate, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, precum și materialului anexat la dosar, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului. Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor solicitate în acțiune, era indispensabil, alături de cele constatate, de a supune controlului legalitatea hotărârii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel, cu expunerea poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate.

Colegiul conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a ținut cont de prevederile citate supra, care indică expres că, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Distinct de cele relatate, Colegiul remarcă prevederile art. 85 Codul muncii, în redacția în redacția Legii nr. 168 din 09 iulie 2010, în vigoare din 07 septembrie 2010 (aplicabilă la momentul emiterii ordinului de demisie), care stipulează că salariatul are dreptul la demisie – desfacere a contractului individual de muncă, cu excepția prevederii alin. (4¹), din proprie inițiativă, anunțând despre aceasta angajatorul, prin cerere scrisă, cu 14 zile calendaristice înainte. Curgerea termenului menționat începe în ziua imediat următoare zilei în care a fost înregistrată cererea.

În caz de demisie a salariatului în legătură cu pensionarea, cu stabilirea gradului de invaliditate, cu concediul pentru îngrijirea copilului, cu înmatricularea într-o instituție de învățământ, cu trecerea cu traiul în altă localitate, cu îngrijirea copilului până la vârsta de 14 ani sau a copilului invalid, cu alegerea într-o funcție electivă, cu angajarea prin concurs la o altă unitate, cu încălcarea de către angajator a contractului individual și/sau colectiv de muncă, a legislației muncii în vigoare, angajatorul este obligat să accepte demisia în termenul redus indicat în cererea depusă și înregistrată, la care se anexează documentul respectiv ce confirmă acest drept.

După expirarea termenelor indicate la alin. (1), (2) și (4¹), salariatul are dreptul să înceteze lucrul, iar angajatorul este obligat să efectueze achitarea deplină a drepturilor salariale ce i se cuvin salariatului și să-i elibereze carnetul de muncă și alte documente legate de activitatea acestuia în unitate.

Contractul individual de muncă poate fi desfăcut, prin acordul scris al părților, înainte de expirarea termenelor indicate la alin. (1), (2) și (4¹).

Până la expirarea termenelor indicate la alin. (1), (2) și (4¹), salariatul are dreptul oricând să-și retragă cererea sau să depună o nouă cerere, prin care să o anuleze pe prima. În acest caz, angajatorul este în drept să-l elibereze pe salariat numai dacă, până la retragerea (anularea) cererii depuse, a fost încheiat un contract individual de muncă cu un alt salariat în condițiile prezentului cod.

Conducătorul unității, adjunctii lui și contabilul-șef sînt în drept să demisioneze până la expirarea duratei contractului individual de muncă în cazurile stipulate de contract, anunțând despre aceasta angajatorul, prin cerere scrisă, cu o lună înainte.

Dacă, după expirarea termenelor indicate în alin. (1), (2) și (4¹), salariatul nu a fost de fapt eliberat din funcție și el își continuă activitatea de muncă fără să-și reafirme în scris dorința de a desface contractul individual de muncă, eliberarea acestuia nu se admite.

La caz, prezintă relevanță și dispozițiile art. 264 alin. (4) și (6) Codul civil, în conformitate cu care, termenul expiră la ora 24 a ultimei zile a termenului. Dacă acțiunea trebuie săvârșită la o organizație, termenul expiră la ora cînd această organizație, în conformitate cu normele stabilite, încheie programul de lucru.

Documentele depuse la oficiile poștale sau telegrafice până la ora 24 a ultimei zile a termenului se consideră depuse în termen. Echivalează cu depunerea la poștă transmiterea textului documentului prin teletip, fax și prin alte mijloace de comunicație.

Iar, potrivit art. 14 Codul muncii, curgerea termenelor de care prezentul cod leagă apariția sau încetarea raporturilor de muncă începe în ziua imediat următoarea celei în care a fost determinată apariția sau încetarea drepturilor și obligațiilor de muncă.

Termenele calculate în ani, luni sau săptămâni expiră la data respectivă a ultimului an, a ultimei luni sau săptămâni. În termenul calculat în săptămâni sau zile calendaristice se includ și zilele nelucrătoare.

Dacă termenul calculat în luni expiră în luna care are un număr de zile mai mare sau mai mic decât cel al lunii în care a început curgerea termenului, atunci ziua expirării termenului se consideră ultima zi a lunii în care expiră termenul.

Dacă ultima zi a termenului este o zi nelucrătoare, atunci ziua expirării termenului se consideră prima zi lucrătoare imediat următoare.

Așadar, raportând la caz normele citate și circumstanțele constatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază concluziile instanței de apel ca fiind rezultate din neexaminarea multiaspectuală a cauzei, și în consecință, aplicarea și interpretarea eronată a legii.

În acest context, se va reitera, prin prisma prevederilor art. 85 alin. (1) Codul muncii (în redacția Legii nr. 168 din 09 iulie 2010, în vigoare din 07 septembrie 2010), că salariatul are dreptul la demisie / desfacere a contractului individual de muncă din proprie inițiativă, anunțând despre aceasta angajatorul, prin cerere scrisă, cu 14 zile calendaristice înainte.

Curgerea termenului menționat începe în ziua imediat următoare zilei în care a fost înregistrată cererea.

Potrivit alin. (3¹) al aceluiași articol, contractul individual de muncă poate fi desfăcut, prin acordul scris al părților, înainte de expirarea termenului de 14 zile calendaristice de la data depunerii cererii scrise de demisie.

Totodată, conform alin. (4), până la expirarea termenului de 14 zile calendaristice de la data depunerii cererii scrise de demisie salariatul are dreptul oricând să-și retragă cererea sau să depună o nouă cerere, prin care să o anuleze pe prima.

În acest caz, angajatorul este în drept să-l elibereze pe salariat numai dacă, până la retragerea (anularea) cererii depuse, a fost încheiat un contract individual de muncă cu un alt salariat în condițiile art. 45-65 din Codul muncii.

În speță, rezultă că la 26 mai 2016 Vasile Frunza a depus raport/cerere de demisie, prin care a solicitat demisionarea sa anticipată din propria inițiativă începând cu 01 iunie 2015.

Totodată, prin intermediul oficiului poștal, la 30 mai 2015, Vasile Frunza a remis în adresa Ministrului Justiției, cererea din 29 mai 2015 prin care a solicitat să fie declarat nul raportul/cererea de demisie depusă la 26 mai 2015.

În această ordine de idei, este cert că omiterea verificării și stabilirii momentului depunerii cererii de retragere a raportului de demisie, și anume, dacă Vasile Frunza a renunțat la demisie în termenul acordat de lege, indică direct la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță, prin prisma prevederilor legale aplicabile cazului.

În atare situație, instanța de apel nu a dat apreciere argumentelor invocate de apelant precum că cererea prin care a solicitat anularea raportului (cererii de demisie) a fost depusă la 30 mai 2015, până la expirarea termenului menționat în raportul de demisie, precum și dacă până la retragerea (anularea) cererii depuse, a fost încheiat un contract individual de muncă cu un alt salariat.

Toate aceste circumstanțe nu au fost examinate de instanța de apel, deși prezintă interes în soluționarea justă a cauzei, iar conținutul deciziei nu este altceva decât reflectarea concluziei primei instanțe, fapt ce în plus indică la examinarea superficială a apelului și constituie temei de rejudecare.

Or, reieșind din interpretarea art. 6 CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (*cauza Garcia Ruiz vs Spania, 21 ianuarie 1999*).

Concomitent, Colegiul relevă că, din prevederile Recomandării nr. R(84) privind principiile de procedură civilă proprii pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 februarie 1984, hotărârea poate fi întocmită liber, dar trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în litigiu și să răspundă într-un mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de părți.

Din considerentele menționate și având în vedere că eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. (1) lit. c), 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Vasile Frunza.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Frunza împotriva Ministerului Justiției, Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Penitenciarului nr. 17 Rezina și Ion Cerchez cu privire la declararea nulității raportului de demisie, anularea parțială a ordinului de demisie, restabilirea în funcție, acordarea concediului de odihnă anual nefolosit și repararea prejudiciului material și moral, cu restituirea cauzei la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadi

judcători

Luiza Gafton

Galina Stratulat

Ion Druță

Dumitru Mardari